

ЗОРНИЦА

Първият брой на вестника е отпечатан в Цариград на 2.1.1876 г.

Година 139 • януари 2015 • брой 1 • 0,30 лв. • Най-старият български седмичник

Бъдете силни и смели,
не се бойте и не се
страхувате от тях;
защото Господ,
твоят Бог, Той е,
който върви с теб.
Той няма да отстъпи от
теб и няма да те остави.

Второзаконие 31:6

Вместо да сеят смърт, днес хиляди огнестрелни оръжия в мексиканския град Сиудад Хуарес правят музика.

Механични чукчета от полуавтоматични пистолети звънят по пълнителите от карточници. Еднокалибрени цеви, нарязани с различна дължина, са подредени в своеобразни маримби. Съставни елементи от пушки и автомати барабанят по чинели, отмервайки синкопиран джаз ритъм.

„Грябва да помним, че с тези оръжия е отнеман животът на мнозина“ – подчертава скулпторът Педро Рейес пред *Асошиейтед Прес*. Когато чрез тях се прави музика, добавя той, това „прокужда

заложените в оръжията демони и пробужда звучен реквием за убитите“.

Проектът на мексиканския творец носи заглавието *Разоръжаване* и се развива в сътрудничество с общинските власти. Бойно поле на враждуващи наркокартели, 1,3-милионният град всекидневно става свидетел на 10 убийства. Отговорът на Педро Рейес е да преработва огнестрелни оръжия в музикални инструменти. През последните няколко години той е получил от властите 6700 конфискувани пушки и пистолети и след разглобяване и претопяване им е вдъхнал нов живот.

Старите оръжия творят нови мелодии.

Христос обича да прави същото за обезверените и обречените; за изгубените и изтормозените. Той обича да вдъхва нов живот у онези, които са ударили дъното и са потърсили помощ от Него. „Ако някой е в Христос, той е ново създание. Старото премина. Ето, всичко стана ново!“ – тържествено декларира апостол Павел в текст, който обсъжда помирието между хората и Бога.

Тези думи говорят не само за прелистване на нова страница. Тук условието е човек да бъде скрит „в Христос“. Само с тази нова адресна регистрация можем да очакваме да започнем наистина на чисто. Единствено Божият Син може да положи нова основа, върху която да градим качествено различни постижения, приятелства и спомени.

„Ето, подновявам всичко“, обявява Седящият на престола в Откровение. Думи, които очаквано препращат към древно обещание от дните на Исаия: „Създавам ново небе и нова земя. Предишните неща няма да се спомнят, нито ще дойдат на ум.“

Впрочем Библията е пълна с обещания за нови начала в живота ни. Тя говори за „ново сърце и нов дух“, за „ново име“, за „нов човек“, за „нова песен“. Апостол Павел обявява старите неща за загуба и измет, а на тяхно място се устремява към „това, което е напред“.

Как да разбираме всичко това ние днес, в началото на една нова година?

Означават ли думите от II Коринтяни 5:17, че с обръщането си към Христос алкохоликът ще остави пиенето, мошеникът ще престане да мами и зависимият ще захвърли опиата? Дали натрупаната злост, вгорчените отношения, неутолимата лакомия и неутолимата свидливост ще се изкоренят просто така? Дали ще имам сили с лека ръка да забравя нанесените обиди или натрупания срам?

Стари оръжия с нови мелодии

Някои от тези неща очевидно са крайности. Натрупаните вредни навици и усвоените пороци рядко се изоставят с лекота. Най-малкото е необходимо време и съзнателна борба, за да се освободим от оковите им.

Ала контекстът на II Коринтяни 5 гл. говори за друго. Фокусът на Павел в тази глава не е върху преодоляването на греховете и воденето на чист живот. Въпреки че споменава нашите злини (за които има последствия, 10 ст.), нашите прегрешения (които не са ни вменени, 19 ст.) и поемането на греха от

Христос (за да станем ние праведни, 21 ст.), основната мисъл на апостола е насочена не толкова върху делата ни, колкото върху новите ценности, които придобиваме като деца на Бога.

При спасението си ние получаваме нова гледна точка върху „всичките“ (членувано на гръцки) неща около нас – и най-вече по отношение на хората. Предходният стих заявява, че „отсега нататък ние не познаваме никого по плът“. Вече гледаме хората през очите на Бога. Виждаме ги през перспективата на примирението. Повярвалите са наше семейство, а невярващите

сериозно и спешно се нуждаят да се примирят с Бога.

Като християнин аз живея в един нов свят. Отношението ми към сегашния свят е променено. Кръстът е преобърнал ценностната ми система. Вече гледам света през очилата на *шалом* – възстановения мир с Бога. Сега съм посланик на примирението.

Именно с такива съображения апостол Павел написва тази 5 глава. Като ново създание аз имам нужда да изграждам нов поглед, нов мироглед. Като претопено оръжие сега имам ново предназначение, което е не само със знак минус (да не сея повече смърт и грях), но и много повече със знак плюс (да пея мелодията на Божието умоляване за примирение).

Същата мисъл Павел излага и в Колосяни 1:16-20, където членуваната дума *та павта* („всичките“ неща) се среща цели пет пъти. *Всичките* неща са създадени чрез Христос. Той е преди *всичките* и *всичките* чрез Него се сплотяват. Той има първенство във *всичките*. Крайната цел е да примири *всичките* със себе си.

Всеобхватността на този план е главозамайваща и Павел основателно откликва с вдъхновено славословие! Няма нито един човек, който да отстои извън полезрението на Бога. Христос е пролял кръвта си заради всяко едно сърце. И сега изпраща нас, обновените, за да предаваме поканата за примирение към изгубените около нас. Каква привилегия, да бъдем причислени към Божия план!

„Сега е благоприятното време, сега е спасителният ден“ – естествено продължава мисълта на Павел във II Коринтяни 6 гл. Сега е прозорецът на благодатта и новите шансове. Сега е времето на новата мелодия, новата песен.

С тази мисъл в сърцето отправям молитва настъпващата 2015 година да е изпълнена не с оръжия, а с нови песни! Старото премина. Ето, всичко стана ново.

Влади РАЙЧИНОВ

Използвани библейски отпратки: Исаия 62:2, 65:17; Ез. 11:19, 18:31, 36:26; Фил. 3:13; Откр. 21:5.

Преводът като тълкуване

Вестник „Зорница“ публикува няколко материала във връзка с Новия български превод на Библията от оригиналните езици (НП). В тази връзка бих искал да погледнем към него от една малко по-различна посока. Всеки, който се е занимавал с превод, знае, че това включва доста повече от просто намиране на словесни еквиваленти от един език на друг. Не само че нещата са много по-сложни, но на преводачите често им се налага да вземат решения относно смисъла на текста, което превръща тяхната работа повече или по-малко в *тълкуване*. Така че какви тълкувателни решения са вземали преводачите на новото издание на Библията и как това ще се отрази на начина, по който българските читатели ще виждат библейския текст? Като отговор на тези въпроси предлагам няколко кратки наблюдения върху I Коринтяни, 7 глава, съпоставяйки НП с някои други български преводи.

Първата отправна точка откриваме още в ст. 1: „А на това, което ми бяхте писали, отговарям: добре е човек да не се свързва с жена.“

Следва на 2 стр.

РЕДАКЦИОННА

Скъпи приятели,

Ето че се изгърколи още една година! Толкова бързо премина, че чак не я усетихме. То какво ли не беше: оставки, избори, правителства, надежди, отправени към тях, лични предизвикателства, разочарования, болки, радости – въобще ежедневие, с което се сблъскваме всеки ден и всяка година.

Нашият скромнен екип на вестник „Зорница“ също премина през неколко събития. Три деноминации си подадохме ръка, за да творим заедно. Възстановихме Евангелското дружество, за да стопанисваме с него нашата „звездичка“. В екипа се раждат все нови и нови идеи как по-добре да изглежда вестникът като дизайн, а вероятно в скоро време ще се появи обновен цветовой. Желанието ни е да бъдем максимално диалогични, затова се отваряме към интернет: предстои стартирането на сайт – електронен вариант на вестника, както и позициониране в социалните мрежи. Приветстваме и очакваме материали от читателите на новооткрития редакционен e-mail: vestnik.zornitsa@gmail.com

И ако за обществото не е ясно как ще изглежда Новата година, то за екипа на „Зорница“ едно е ясно – продължаваме напред със стремежа да държим това, което ни е дал Господ Исус (Откр. 2: 25, 28).

В този път ще имаме нужда от вашата подкрепа и молитви. За да я има „Зорница“, за да свети на небосклону на отруденото ни ежедневие и да бъде ориентиран в духовното ни търсене. Нека заедно да извървим този път!

Благословена Новата 2015 година!

П-р Станислав АЛЕКСИЕВ

Благодарим ти, Църкво!

Почти цяла Европа с център Берлин отпразнува 25 години от падането на Желязната завеса, чийто символ бе Берлинската стена, разделяща Изтока от Запада. Стената е също материален израз на Студената война през XX век.

От двете страни на стената е Църквата на Господ Исус Христос. Силите на злото на Изток имат за цел да потискат църквата и в крайна сметка да я унищожат. Църквата има само едно оръжие – молитвата. И тя го пуска в действие. От източната страна църквата се моли за сила да устоява и да продължава Благовестието, за да помага за спасението на изгубените грешници. Откъм западната страна църквата се моли за църквата на Изток да устоява и я подпомага в битката с греха и злото.

Неравна битка от човешка гледна точка. Лоша стратегия. Ала е Божията стратегия. Господ Бог казва на уплашилия се цар Йосафат за войската, която идва против него: „Не бойте се, нито се плашете от това голямо множество; защото боят не е ваш, а Божий. Слезте утре против тях... Няма да е необходимо вие да се биете в този бой; подредете се, застанете и вижте *извършеното* от Господа за вас избавление...“

Следва на 2 стр.

Преводът като тълкуване

Следва от 1 стр.

Въпросът, който възниква в случая, е какво иска да каже Павел със своя отговор – дали, че е добре за човек да не сключва брак или че е добре да се въздържа от сексуални контакти (във и извън брака). Контекстът, в който се появява този неясен израз, показва, че е напълно възможно някои жени в Коринт да са достигнали до извода, че сексът е лош по самата си същност дори в брака и да са приложили това на практика, което от своя страна да е подтикнало някои от мъжете им да прибегват до услугите на проститутки. Очевидно в случая трябва да се вземе решение за смисъла на текста. В родната ни преводаческа традиция Съвременният превод (2004) превежда „добре е човек да не се жени“, докато Ревизираното издание (РИ), Синодалното издание (СИ) и Цариградският превод превеждат с по-неутралното „добре е човек да не се докосва до жена.“ Използвайки думата „свързва“, НП избира малко по-различен вариант, който на пръв поглед също изглежда неутрален, но всъщност не е. Това става ясно от ст. 27 „свързан ли си с жена, не търси развод; не си ли женен, не търси съпруга“, където думата „свързан“ е употребена в смисъл на „сключил брак.“

Един втори въпрос е свързан със ст. 21. Сред учените съществува спор какъв е съветът на Павел – дали ако има изгоден случай да стане свободен робът християнин трябва да го използва, или е по-добре да остане роб и от тази позиция да бъде свидетел за своята вяра. РИ, Съвременният превод (2004) и ревизията на издателство „Верен“ избират първата възможност, Цариградският превод е неутрален („но ако можеш още да станеш свободен по-добре употреби това“), а СИ клони към втората възможност („но, дори и ако можеш да станеш свободен, още повече се възползвай от робството“). НП е доста близък до този последен вариант: „Като роб ли си призван? Не се безпокой. Дори и да можеш да станеш свободен, по-скоро възползвай се от положението, в което си“, с което преводачите избират прочит, при който Павел съветва роба да остане в своето настоящо положение, дори ако има възможност да получи свобода.

Интересен избор е направен в ст. 25. Някои български ревизии като РИ, „Верен“ и превода на Цариградската Библия поставят гръцката дума *παρθένος* в женски род, т.е. „девиците“ и по този начин стесняват смисъла на казаното от Павел

единствено до жените, макар самата дума да не налага задължително подобно полово ограничение. СИ от своя страна използва „девственници“, явно с цел езикът да бъде по-инклузивен, а Съвременният (2004) прави тази тенденция съвсем явна („онези, които не са женени“). НП следва тази линия, като избира дори по-удачна дума: „За девствените нямам заповед от Господа.“ С оглед на контекста този избор е несъмнено правилен. Подобен е случаят и със ст. 27, където българските преводи и ревизии като цяло предпочитат „жена“, докато НП превежда една и съща гръцка дума веднъж като „жена“ и втори път като „съпруга“, като по този начин (правилно) конкретизира смисъла на гръцкия еквивалент, който може да означава и двете неща.

Последно, много интересен е случаят със ст. 36-38. На тълкувателно ниво тече спор относно ситуацията, към която Павел адресира своите думи. Дали става въпрос за баща, който еднолично решава да остави своята дъщеря неомъжена, или за годеник, който временно отлага сватбата поради трудното време (виж ст. 26 – много вероятно глад, породен от недостиг на зърно)? Българските издания в повечето случаи превеждат

гръцката дума *παρθένος* като девица, което е нейното буквално значение. Изключение прави Съвременният превод (2004), който с оглед избраното от него разбиране за смисъла на пасажа превежда смислово „годиница.“ От своя страна РИ също водено от преводаческото разбиране за смисъла на текста добавя в ст. 38 (означавайки това с курсив) думата „дъщеря“, която липсват в гръцкия текст. Цариградският превод и СИ са по-неутрални. Към тази неутралност се придържа и НП: „Ако пък някой смята, че е неприлично девицата му да остане в напреднала възраст и че така трябва да постъпи, нека направи, както желае; няма да съгрешим – нека се омъжават. Който обаче е непоколебимо твърд в сърцето си, няма такава нужда и е властен над волята си, щом е решил в сърцето си да пази своята девица, той добре прави. Така че и онзи, който омъжва девицата си, добре прави, и който не я омъжва, още по-добре прави.“

Колкото и кратки да са приведените примери, те ясно показват, че всеки превод съдържа немалък елемент тълкуване, който е невъзможно да бъде избегнат. Затова, оставяйки настрана незначителното малцинство, което ползва оригиналните езици, е добре българският читател на Библията да имат под ръка няколко различни превода или ревизии. За щастие такива съществуват.

Радостин МАРЧЕВ

37. Самария

След като Израил се разделя на две царства, Ерусалим остава столица на Южното царство (Юда). Царят на Северното царство (Израил) Амрий купува една планина, на която изгражда силната крепост Самария – новата столица на Израилевото царство (III Царе 16:24).

Самария е разположена върху хълм, висок около сто метра, слабо наклонен и изолиран. Хълмът е заобиколен в полукръг от по-високи планини, в обширна плодородна долина. Самостоятелен водоизточник прави мястото идеално за отбрана. А и стратегически е много добро. От върха погледът стига на запад чак до Средиземно море. Синът на цар Амрий – цар Ахаав, допълнително укрепва новата столица Самария. Той построява и великолепен дворец – прочутата „къща от слонова кост“ (III Царе 22:39).

Определението, че къщата е съставена от слонова кост, е всявало съмнение у някои читатели на

Библията. Но при разкопките на стария хълм при Самария, проведени от 1908 г. до 1910 г., изследователите се изненадват от безбройните парчета разтрошена слонова кост. Дотогава при разкопките в Палестина са били откривани само единични парчета от слонова кост. В Самария обаче почвата буквално била, осеяна с нея. На всеки квадратен метър, на всяка крачка изследователите намирали пожълтели и дори станали възкафяви парчета, плочки и фрагменти от слонова кост. По тях още личала чудесната изработка и красивите релефи, изрязани от древни финикийски майстори.

Ахаав е украсил стените на двореца си с този прекрасен материал. Покъщнината му също е била от слонова кост. Учените установяват още, че основите на Самария лежат на девствена почва. Това потвърждава твърдението на Библията, че градът е бил построен на нова земя. Впечатляващи са и размерите на сградите. Самария е била заобиколена от двоен насип, а стената, която опасва града на най-уязвимите места, стига до 10 метра ширина. Библията разказва, че когато докарват убития

БИБЛИЯТА Е ПРАВА И ДНЕС

Ахаав в Самария, служителите му измиват колесницата от кръвта на царя в Самарийския водоем (III Царе 22:37-38). Като се доверяват на Библията, изследователите продължават разкопките и в северната част на просторния царски двор лопатите им разкриват грамаден водоем. Именно този резервоар е помогнал на Самария да издържи на дългата обсада на асирийците (IV Цар. 17:5).

Библията описва продължителна суша, с която Бог наказва Израил по време на царуването на Ахаав. Косвено потвърждение учените намират в историческите писания на финикийския историк Менандър от Ефес. Той описва катастрофална суша, която е настъпила по време на тирския цар Етваал. А Етваал е царувал по време на цар Ахаав. Етваал е баща на Езавел – съпругата на цар Ахаав.

Колко сме благодарни на археологията, че помага библейски градове и събития да възкръсват от земята! С това се потвърждава колко права е Библията. **М**

Благодарим ти, Църкво!

Следва от 1 стр.

И така на сутринта... се посъветва с народа, нареди някои от тях да пеят на Господа и да хвалят великолепието на *Неговата* святост“ (II Лет. 20:15-21).

Водена от Светия Дух, църквата в източната част на Берлин започва битката. Но това не е новина за медиите. Няма сензация, няма проливане на кръв. Няколкостотин богомолци със запалени свещи правят шествие с песни. Битката започва, но тя не се вписва като тактика във военните учебници, като стратегия за водене на война. Няма танкове, няма бетеери, няма конвенционално или новоизобретено оръжие. Никакво оръжие, само свещи и хвалебни песни. Нищо друго! Как да противодейства полицията и армията? Изпълнява се поговорката, че когато Господ е решил да премахне един човек, Той му взема ума и човекът не знае какво да прави.

Шествията се превръщат в нощни бдения и постепенно стават като истинска лавина. Ето как описва това събитие журналистът Филип Янси в книгата си *Изумителна благодат*: „Отначало стотици, после хиляда, след това стават трийсет хиляди, петдесет хиляди, накрая петстотин хиляди се

изсипват по улиците на Лайпциг, за да участват в бдението със запалени свещи. След молитвата в църквата „Свети Николай“ мирните демонстранти поемат по тъмните улици, където пеят песни... Въпреки цялото си въоръжение полицията и армията изглеждат безпомощни пред лицето на такава сила.“ *

Накрая, когато подобно шествие в Източен Берлин привлича един милион души, въоръжени със свещи в ръка и с песни на уста, то се устремява към омразната Берлинска стена и тя пада. Бившият сенатор на САЩ Сам Нън заключава: „Студената война завърши не с ядрен ад, а с пламъка на свещите, озарили църквите в Източна Европа.“

Бог дарява църквата с благоприятно време и с много възможности. Но това време в нашата страна бе пропуснато. Църквата трябваше да продължи битката с оръжия не от този свят – покаяние и прощение.

Прощение за всички злини, извършени срещу църквата заради невежеството на невярващите. Покаяние на самата църква, че е заставала зад действията на „народната власт“ и е подкрепяла

нейните мероприятия. И Светият синод на БПЦ, и управителните тела на евангелските деноминации излизаха с подобни декларации. А мероприятията на „народната власт“ целяха да се унищожи църквата и да се изкорени духовността у народа.

Някой да е чувал или чел Светият синод или ръководствата на деноминациите да са изказвали съжаление за участието в тези мероприятия и за помощта за изкореняването на духовността и съсипването на много църкви?

Благовремието обаче още е на наше разположение. Трябва да го използваме, като с покаяние дадем възможност на Бога чрез силата на Духа Си да работи сред народа ни. Само нашият пример на покаяние ще въздейства върху сънародниците ни да се обърнат от неправдата и да приемат спасение чрез вяра в Господ Исус Христос.

Нека да се молим Бог да благослови църквата Си със силата на покаянието и чрез действието на Духа Си да спаси сънародниците ни и да благослови нашия народ!

П-р Димитър КУЛИЧЕВ

* Филип Янси. Изумителна благодат. Нов Човек, София, 2004, 136 стр.

Заглавието е надпис на огромен плакат, явил се на една улица в Лайпциг след падането на стената в Берлин: „Wir darken Dir, Kirche!“

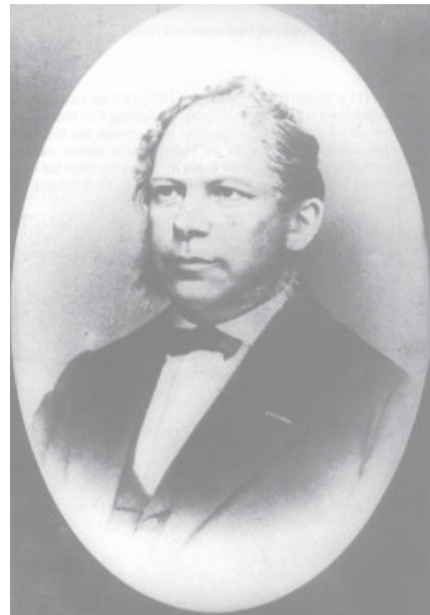
Тишендорф възстановява новозаветния текст

„През 1840 г. се отправих за Париж... макар че няха достатъчно средства да си купя дори костюм за път. Когато пристигнах, ми бяха останали едва 50 талера – останалите похарчих за пътуването.“ Това пише младият Константин Тишендорф, който по-късно ще стане най-видният библист на своя век. Благодарение на него до нас е достигнал един от най-ранните преписи на целия Нов Завет, Codex Sinaiticus, датиран към 325 г. сл. Хр.

Тишендорф се ражда преди 200 години, на 18 януари 1815 г., в германския град Лангенфелд, тогава в кралство Саксония. Научната му кариера започва през 1834 г. в Лайпцигския университет, където проявява интерес към новозаветната текстова критика и се запознава с трудовете на много изследователи, отхвърлящи боговдъхновеността на Библията. Тишендорф обаче смята, че „историята на ранната Църква, както и тази на Свещените писания, предлага предостатъчно доводи в отговор на онези, които отричат достоверността на евангелското свидетелство.“

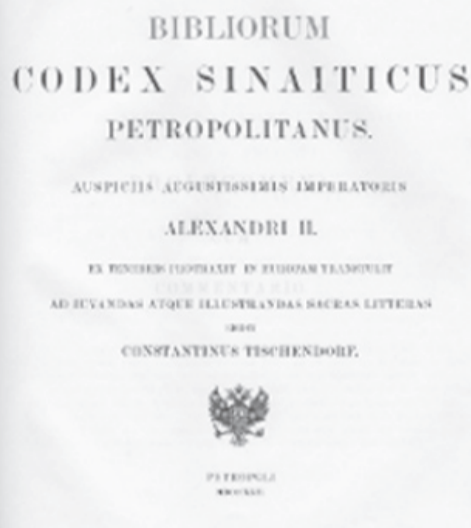
С полупразни джобове и воден от неуморното желание да открива древни ръкописи, Константин Тишендорф успява да подготви издание на Библията, което е възможно най-близко до оригиналния текст. През 1844 г. той провежда изследвания „на терен“ в Египет, Палестина, на Синайския полуостров и в Близкия изток. „На някои всичко това може да им се стори просто книжни занимания“, пише ученият по това време, „но позволете ми да изтъкна, че тази наука се докосва до живота поне в два важни аспекта: като изяснява историята на свещения текст и като възстановява, доколкото е възможно, истинското апостолско Писание, което лежи в основата на нашата вяра. Тези неща

не са маловажни. Всъщност цялото християнство трябва да прояви дълбок интерес към резултатите от тези проучвания.“

Константин Тишендорф (1815–1874)
и Петербургското издание на Codex Sinaiticus (1862)

През май 1844 г. Тишендорф посещава манастира „Св. Екатерина“ на Синайската планина. Вниманието му е привлечено от голям кош, пълен с разпокъсани пергаменти. Монахът библиотекар му казал, че вече е изгорил два подобни коша „с отпадъци“. Такова заявление звучи невероятно за някои днешни историци, като се има предвид, че в манастира са съхранени над 3000 ръкописа, много от които с възраст над хиляда години. Но от друга страна е факт, че в същия манастир над 1100 други ръкописа са били погребани за повече от 200 години под една рухнала постройка – което не говори за някаква особена загриженост от страна на монасите към поверените им духовни богатства. Така или иначе Тишендорф разровил коша и открил 129 страници от Септуагинтата, древния гръцки

превод на Стария Завет. Това го изпълва с въодушевление, защото в ръцете си държал най-стария библейски ръкопис, който е виждал някога, датиращ от IV век.

Монасите му позволяват да вземе със себе си 43 страници, но не и да разгледа останалите. (Тишендорф ги дарява на краля на Саксония в знак на признателност за финансирането на неговото пътуване.) Със същото отношение го посрещат и при второто му посещение, през 1853 година. През 1859 г., вече с подкрепата на руския цар Александър II, той отново се добира до манастира след продължително пътуване. В последния ден от престоя му, икономът „свали от ъгъла на килията един грамаден том, подвързан с червен плат, и го постави пред мен. Отгърнах корицата и за моя огромна изненада открих не само тези фрагменти, които преди 15 години бях извадил от коша, но и... целия Нов Завет, към който бяха прибавени *Посланието на Варнава* и част от *Пастиря от Ерм* (раннохристиянска творба, приписвана на апостолския ученик Ерм – б.пр.). Преливащ от радост, която този път

си заповядах да прикрия от иконом и от монашеското братство, аз попитах с привидно равнодушие дали ми разрешават да взема ръкописа в моята стая, за да го разгледам на спокойствие.“ Получил позволения, Тишендорф веднага започва да прави пълен препис на *Посланието на Варнава*, от което към този момент нямало запазен надежден оригинал.

Няколко дена по-късно той успява да придума игумена да отнесе ръкописа в Кайро, където заедно с няколко сътрудници работи до пълно изтощение и успява да препише 110 000 реда за няколко трескави дена. Исторически документи показват, че накрая манастирът с неохота се съгласява скъпоценният том да бъде занесен в Русия, за да му се направи копие. Тишендорф подписва разписка с обещание да го върне. Очевидно към този момент монасите не таят към него лоши чувства, понеже впоследствие му изпращат няколко липсващи страници, които са намерили. Германският учен обаче предоставя сборника на руския цар като дар. Когато манастирът настоява да си получи обратно ценния документ, руските власти предприемат дипломатически маневри и изкопчват съгласие да го купят.

Комунистите, дошли на власт в Русия през 1917 г., нямат особен интерес към библейските ръкописи. Правителството им се нуждае от свежи пари и на Рождество Христово 1933 г. продава сборника на Британския музей за огромната сума от 100 000 лири. Днес древният документ е известен под името *Codex Sinaiticus*. Заедно с други стари ръкописи, открити от Тишендорф, той е безценен извор за проверка на точността на съвременните библейски преводи. Оказва се например, че последните стихове от Евангелието от Марк (16:9-20), както и историята на жената, хваната в прелюбодеяние (Йоан 8:1-11), липсват в *Codex Sinaiticus*, което навежда на мисълта, че са по-късно добавки към Писанието. От друга страна, наличието на *Посланието на Варнава* и на *Пастиря от Ерм* в сборника подсказва, че съставителите му са приемали тези книги за боговдъхновени. ■

Бележка на редакцията: Рубриката е посветена на кръгли годишнини от ключови събития в християнската история. По материали от *Christianity.com*. Превод с допълнения: Тодор ВЕЛЧЕВ.

Павел Василев

Животът може да бъде изпълнен с много предизвикателства и трудности. Но въпреки това може да бъде живян с радост. Изглежда невероятно, нали? Но е възможно, ако животът е живян с Бога. Такъв живот може да бъде хубав дори на този грешен свят. Така мога да опиша с няколко думи живота на Павел Василев. Той отмина в невидимия свят на 27 декември 2014 г. на 81 години. Роден в семейство на вярващи методисти, потомък на първия български евангелист Гавраил Илиев, Павел Василев израства възпитаван в истините на вярата. Животът му още в детска възраст не може да се нарече лек, особено след комунистическия преврат на 9 септември 1944 г., когато той и семейството му са поставени сред неблагоприятните и изселени от София. Като млад човек му се налага да работи по строежите, за да изкарва прехраната си. Многократно му е отказвана възможността да учи висше образование, но въпреки

това по Божия милост (както сам той казваше) успява да завърши два факултета. Работи като научен работник в Института по ботаника на БАН.

След промените е особено активен при възстановяването на дейността на Евангелската методистка църква в България и особено при възстановяването на Евангелската методистка църква „Д-р Лонг“ в София. Бил е част от централното ръководство на църквата, както и част от църковното настоятелство на местната църква в София и лидер на миряните методисти. Това са само няколко щриха от живота му, но може ли с няколко думи да се опише цял един живот? Познавам Павел от много години, но особено добре, откакто бях изпратен като пастир в църква „Д-р Лонг“ в София. Имали сме много разговори и аз имах радостта да го опозная като дълбоко вярващ човек. На няколко пъти ми казваше: „Виж, животът ми не е бил лек, преживял съм шест катастрофи, много неща са минали през главата ми, но Бог

винаги е бил до мен!“ Това упование в Бога характеризираше живота му, той мислеше и живееше за Бога. Уповаваше на Него в малките и големите неща.

Павел беше човек, който търсеше контакт и с млади, и с възрастни, с малки и големи и намираще общ език с всеки един от тях. Опитваше се да вниква в проблемите на хората

и да помага с каквото може. През последната година разговорите ни често се въртяха около живота след смъртта и бъдещия свят. Казваше ми: „Не мога да си представя живота без Исус“. Беше и на последното Рождествено богослужение на 25 декември, усмихнат и общуващ с всички, служещ и на това последно богослужение в църквата. Само ден по-късно ни напусна. Уверен съм, че Павел ще липсва на много хора в църквата ни, той беше близък с толкова много от тях, печелеше ги с голямото си сърце. Също така съм уверен обаче, че сега той е във вечността заедно с Бога, Когото обичаше повече от всичко и на Когото уповаваше. Бог го повика: „Хубаво, добър и верен слуга! Над малкото си бил верен, над многото ще те поставя. Влез в радостта на господаря си“ (Мат. 25:21). И той си тръгна, оставяйки празнота в сърцата на всички онези, които даряваше с любовта си. Довиждане, братко Павел, казваме ти само довиждане, защото знаем, че ще се видим във вечния живот. Ще ни липсваш!

П-р Владимир ТОДОРОВ

ЗА ВАС ЖЕНИ

Нека се върнем при Господа

Пророк Еремия отправя призива „Нека издирим пътищата си и нека се върнем при Господа” (Пл. Ер. 3:40).

Обикновено човек гледа напред, прави планове за бъдещето, особено в началото на Нова година. За да има успех, той си поставя различни цели. Връщането назад не е много приемливо и приятно. Обикновено на него се гледа като на неуспех. Затова призивът на пророк Еремия за връщане назад звучи малко странно, демобилизиращо.

Всъщност връщането назад не винаги е лошо. Много пъти то е нужно. Знаем как Йосиф и Мария се върнаха един ден път назад към Ерусалим, за да приберат Исус.

Бог много ясно изразява ползата от връщането с установяването на юбилейната година в Израил (Лев. 25 гл.). Всяка 50-та година трябва да се върнат ниви, къщи, имот на собствениците, които първоначално са ги притежавали. В продължение на 50 години всеки е можел да замени, продава или подарява притежанието си, но на всяка 50-та година всичко се възстановява в първоначалните му граници и собственици.

Същото се отнасяло и за хората. През годините те могли да станат слуги или роби, но в юбилейната година им се връща свободата и те се завръщат в семействата си. Ползата е многостранна. Отнема се възможността за трупане на имот, избягва се прекомерното забогатяване на едни за сметка на други. Всеки трябва да се научи да се задоволява с това, което има, отколкото към увеличаване на имуществото.

В това има много голяма символика. Бог създаде човека чист, безгрешен, но той се отклони. С изкуплението на Кръста Бог му дава възможност

да се върне при Него, за да бъде възстановено първоначалното състояние на праведност на човека както преди грехопадението. Затова Исус започва своята първа проповед с думите: „Господ ме прати да проглася освобождение на пленниците... да пусна на свобода угнетените, да проглася благоприятната Господна година” (Лука 4:18, 19.) С други думи – да ни освободи от греха и да ни направи нови създания. Именно за това дойде Исус на земята, чрез него ние да се върнем при Господа. Чрез Него ние ще изпълним призива на Бога към всеки човек: „Върни се при Мене, защото Аз те изкупих” (Ис. 40:22).

Така направи Ноемин. Бог наказа с глад Израил заради техните грехове. За да избегне глада, семейството на Ноемин отиде в Моав – една езическа страна. Там синовете се ожениха за моавки – нещо, което бе забранено от Бога. Скоро починаха съпругът и двамата ѝ синове. Виждаме, че човек не може да надхитри Бога, но трябва да приеме Неговата воля. Пророк Йона също се опита да надхитри Бога, като избяга в далечна земя, но се намери в корема на рибата. Ноемин осъзна грешката си и се върна в своята родина при своя народ и Бог. Тя направи това, което Бог иска от всеки – да прегледа пътищата си и да се върне при Него. Както казва пророк Еремия: „Нека изпитаме пътищата си и нека се върнем при Господа” (Пл. Ер. 3:40). И Господ благослови Ноемин, защото тя се довери на Божиите думи, изречени чрез пророк Малахия: „Върнете се при Мен и Аз ще се върна при вас” (Малах. 3:7).

Пророк Йона приканваше ниневийците да се покаят и върнат от греха си: „Да се върне всеки от лошия си път” (Йон. 3:8). Те послушаха и се върнаха и Бог ги помилва, защото Бог казва: „Не благоволява в смъртта на нечестивия, но да се върне нечестивият от пътя си и да живее” (Ез. 33:11).

В началото на тази нова година най-хубавото нещо, което можем да направим, е да се върнем при Господа, защото много или малко всяка една от нас може би от невнимание, несъзнателно, по някакъв начин се е отдалечила от Бога. Може би сме охладнели? Може би недостатъчно четем Божието слово? Може би молитвеният ни живот е недостатъчен? Може би нямаме време да се огледаме и видим нуждите на братя или сестрата до нас? Има толкова много неща,

ХРИСТИЯНСКИ ХАРАКТЕР

които можем да направим, а не сме. Това става, като се върнем при Исуса. Колкото повече сме се отклонили, толкова повече усилия ще ни струва нашето връщане. Но, ако не се върнем, нашата гибел е неизбежна. Добър пример е Валаам, който стигна до там, че тръгна да прокълне Божия народ Израил. Бог искаше да го спре, да го накара да се върне, като направи чудото ослица да проговори с човешки глас. Но Валаам остана глух и не се върна.

Ние трябва да се връщаме не само когато сме се отклонили от пътя, но всеки ден. Знаем, че когато мине време, една батерия се изтощава, макар дори да не се използва. Ако искаме да ни върши работа, трябва да я зареждаме. Така и ние трябва да се върнем при Бога, за да „зареждаме” своите духовни батерии. Иначе ще се изтощят и няма да ни ползват и ние ще станем непотребни като солта, когато се обезсоли. Много добър пример е Мойсей. За всяко нещо той отиваше при Бога. При страх и съмнения, при срещите с фараона, когато народът роптае и съгрешава, четем: „Тогава Мойсей се върна при Господа” (Изм. 5:22, 32:31).

Всеки ден ние ходим тук и там, но вечер се връщаме в своите семейства, за да общуваме с близките си, да си починем и да се възстановим. Така трябва да правим и в своя духовен живот. По примера на Мойсей нека постоянно се връщаме при Бога, за да се зареждаме със знания, сила и мъдрост за ежедневието си. Нека не забравяме, че грехът ни отдалечава от Бога, а покаянето ни връща и възстановява нашите взаимоотношения с Бога.

Девизът ни за тази година ще е: „Нека изпитаме пътищата си и нека се върнем при Господа” (Пл. Ер. 3:40).

Нека през Новата година се върнем към Божието слово, към Божиите принципи, към Божията воля, към Неговото ръководство и покорност на всяка Негова дума.

Честита Нова година, мили сестри! На всяка една пожелавам да помни нашия девиз и всеки ден от новата година да се връщаме при нашия Господ и Спасител, за да имаме една пълноценна, щастлива и благословена година!

ЦМ

19. ДО СЕДЕМТЕ ЦЪРКВИ ОТ ОТКРОВЕНИЕ

3. Пергамската църква – символ на прогресивна, образована църква. Тук е убит мъченикът за вярата Антипа. Били са верни, но имало хора, които са се смятали за много образовани, за да имат простичка вяра. Христос обаче им казва „погледнете на Мене, който имам двуострия меч“, т.е. Божието Слово. Библията е Словото, което идва направо от Божиите уста. Ако мислим, че сме много учени и не можем да приемем тази стара книга Библията, ние сме като църквата в Пергам. Там имаше хора, които държаха учението на николаитите и на Валаам. Те се бяха отклонили от чистото Благовестие, приличаха на днешните култове и секти, учения, в които освен Христос, присъства и нещо друго. Затова Господ казва: „Покай се! Престани да се съмняваш в Божието Слово, престани да търпиш хора, които се съмняват в Божието Слово! Чети Божието Слово и Аз ще ти дам манна – духовен хляб. Защото „Аз съм хлябът на живота. Когато четеш Божието Слово, ти няма да станеш жертва на сатана!”

4. Тиатирската църква – малка, но има жива вяра, любов, търпение. Има служение, което расте и се умножава. Но Бог се представя тук с очи като огнен пламък – символ на Христос, когато е ядосан. Каква е причината? – Това, че търпи Езавел, което значи, че

са търпели някакъв грях в църквата. Липсва святост и чистота. Бог изисква святост от Своите люде. Той не търпи грях, особено в ръководителите. Бог ги предупреждава, че ако не се покаят, ще накаже не само тези, които са съгрешили, но и децата им. На онези, които не са съгрешили, Исус обеща да им даде власт над народите.

Седемте църкви в Азия.
Илюстрация: Таня Монова,
по материали от www.wikipedia.org

През 1996 г. Годишната конференция за пастири и съпругите им към Международната федерация на свободните евангелски църкви (IFFEC) се проведе в Турция. Участниците имаха възможност да обиколят редица археологически местности, свързани с библиейската история. След конференцията те посетиха и остров Патмос, където е бил заточен апостол Йоан. Настоящата поредица е пътепис за тези посещения.

5. Сардис – Фалшив християнин. „На име жив, но мъртъв.“ Може да си религиозен, да спазваш ритуал, традиции (макар че в днешно време на суеверията се гледа като на културни ценности и национална идентичност), да посещаваш църква, но това да бъде само едно обрядно, формално служение. Да мислиш, че си християнин, а в действителност да си мъртъв, т.е. само на име. Да нямаш Исуса в сърцето си, както казва Бог: „Този народ се приближава при мене с устните си... но е отстранил сърцето си далеч от Мен и благоволенията му към Мен е на човешки поучения, изучени папагалски” (Ис. 29:13). Това значи, че животът ти е фалшив, лицемерен. Христос не може да бъде излъган от твоя фалш. Белезите на живия човек са, че той диша, т.е. моли се, храни се – Божието Слово храна ли е за теб? Живият човек обича – общува ли с Божиите чада? Обичаш ли църквата? Исус може да ни съживи. „Понеже Аз живея и вие ще живеете“ – казва Той. Той ни кани да ни съживи и облече в бели дрехи.

6. Филадельфия – Втората църква след Смирна, на която Христос не отправя упрек. Христос каза, че държи Давидовия ключ. Т.е. Той е Този, Който отваря вратата. Той ни кани да минем през тази врата, макар да имаме малко сили. Може да казваш аз имам малко образование, малко пари, малко дарби, но Бог ни казва: „Ти имаш Мене. Аз съм богат, мощен, силен, способен. Имам всичко и искам да ти го дам, за да

ми служиш с него.“ Филадельфийската църква явно е послушала Божия глас. Тя днес е жива. Там има шест църкви.

7. Лаодикия е аналогия на гордия християнин, на християнин, който е „нито студен, нито топъл.“ Безразличен към Христа. Те не гледат сериозно на Исуса на кръста. Просто са хладки. Имат религиозна гордост. Може би не са новородени. Те са оставили Исус отвън да чука на сърдечните им двери.

Исус говори лично на апостол Йоан. На седемте църкви Той говори чрез тези седем писма. На теб и на мен сега Той говори чрез Божието Слово, Библията, и не само ни изобличава, но ни казва: „Ела, Аз те чакам, за да ти дам вечен живот и няма да те отхвърля.“ Нека Му се доверим, за да живеем.

Цвете КУЛИЧЕВА

ЗОРНИЦА

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Редактор-уредник: п-р Христо Куличев

Редакционна колегия:
п-р Данаил Игнатов, п-р Станислав Алексиев,
Радостин Марчев, Олег Константинов,
Тодор Велчев, Влади Райчинов

Редактор на броя: п-р Станислав Алексиев

Коректор: Милена Темкова

Предпечат: Олег Константинов

Печат: АБА Принт ЕООД

Адрес на редакцията:

Фондация „Духовност и милосърдие“
София 1225, ул. „Богдан Моцев“ №2
тел.: 02/ 839 4117
ISSN 0861-3826